

Presidential Communications Office

Presidential News Desk

SPEECH OF PRESIDENT RODRIGO ROA DUTERTE DURING THE MAYOR RODRIGO ROA DUTERTE NATIONAL EXECUTIVE COORDINATING COMMITTEE (MRRD-NECC) NATIONAL CONVENTION

[Delivered at Cuneta Astrodome, Pasay City | 21 March 2018]

Duterte, Duterte, hinanap ko kayo noong election, ni isa wala akong makita. *[laughter]*

Will you sit down? I was just joking.

First of all, allow me to explain the dynamics of politics para kumportable tayong lahat dito, kayong nakikinig at akong nagsasalita dito, I would find it easy really to convey frankly what is in my heart.

Now itong election or for that matter a political career ng isang tao dito sa Pilipinas, it begins with simple things of course you have to be itulak ka for motivation.

Then, ang kagaya ko, eh ang hangad ko lang na makapagsilbi sa bayan ko.

Nag-ambisyon ako na maging mayor, nanalo naman ako. But kami siguro lalo na 'yung mga anak ng pulitiko, dumadating itong dynasty- dynasty law.

Nire-respeto ko 'yan if that is the will, 'yan ang gusto ng tao. Walang problema 'yan. Well anyway sa akin naman, way back so many years ago, my father naging gobernador ng Davao.

Isa pa ang Davao noon. Now it's Davao Sur, Occidental, Norte, Oriental, Davao City, Comval Valley. That's --- 'yan 'yan ngayon ang Davao ngayon.

Different political units at under different leaders ngayon. Panahon ng tatay ko mag-isa lang 'yan. Ganun kalawak ang Davao.

Ngayon sabi ko 'yung natural tendency namin 'yung dumaan ng mga pulitika either as nanonood ka lang o anak ka ng isang pulitiko o isang leader, isang tao.

Kami, I never really wanted to be in the first place na kaagad ka nandiyan. I never dreamt that... Eh sino naman mag-akala na may EDSA Revolution?

So suddenly I was thrown to --- in the limelight of politics kasi kinuha nila akong vice mayor OIC.

But I never really wanted to be one kasi naka-focus na ako doon sa pagka prosecutor ko. Though I was doing trial work, parang hindi na kasi ---nawala 'yung appeal sa pulitika kasi may pamilya na ako.

At ayaw kong ma-interrupt 'yung sweldo at 'yung buhay ko kasi any changes baka magka-|****-|*****, mapurnada ako.

Ang ambisyon ko lang kasi maging judge because malaki ang sweldo at mga anak ko kung gustong mag-aral dito sa Maynila, which was really the vogue, the trend at that time, only for those who can afford.

But with a salary of a judge, okay na sana ako. But talagang pinilit nila ako maging OIC.

At alam mo 'yung pulitika, ganun talaga. Now, 'yung original na PDP actually 'yung kalaban ko sa pulitika, si Respicio.

So noong sabi niya na, "baka hindi kita kunin na aking vice mayor..." In fairness to mayor Respicio then, taga-Kidapawan 'yon but their roots sa Ilocano. Sabi ko, "SAP, huwag mo na akong problemahin. In the first place, ayaw ko."

Sinasabi ko ito kasi dadating tayo dito 'yung pag-usapan natin. So sabi ko, "sige na, bahala ka na sa sarili mo."

Noong dumating ang panahon nagkaroon kami ng diperensya. You know why? 'Yung unang Kadayawan noon was named "Apo Duwaling."

At that time, kakatapos lang ng EDSA Revolution and the money of the city actually was only about --- 'yung naiwan --- mga nine million.

Eh kailan 'yung EDSA? February. Hindi ko naman sinasabi na inubos ng ano but the problem was really there was no money.

Sabi ko sa kanila, they appropriated one million. Eh ako naman eh simple arithmetic lang, budgeted 'yan, kung magdating tayo doon, ganun lang kaliit

ang pera tapos you go into a very expensive one million activity. Sabi ko, "let us make it simple. Palagay ko ba naman in the goodness of God's time, we will improve. At alam mo dahan-dahan lang tayo."

He took offense of my statement in public. Tapos inaway na niya ako. And one day, nandiyan ako sa City Hall, mahilig ako mag-upo ng hagdanan diyan eh. Eh naghihintay kami because of the reimbursement ng gasoline. Because we were told to campaign for this Constitution ni Cory Aquino.

So ako naman dala-dala ko 'yung papeles ko kasi hindi naman tayo mayaman, papa-reimburse na lang. At dumaan siya, sabi niya, "halika sumama tayo may fiesta." Sabi ko, "Mayor, gasolina lang ang punta ko dito kasi naubos na 'yung pera ko." Sabi niya, "hindi, hindi, sumama ka."

Eh alam mo pagka mayor --- eh talaga itong mga mayor mga g***.[laughter]

Iyong tawag namin sa Bisaya na buot-buot, 'yung namimilit. Eh mayor eh. Eh 'di sabi ko... Sa party ang kasama ko si Cora Malanyaon. She's now governor or congressman. Lipat na ang babae na 'yan sa Oriental.

In public tinanong siya ni Cora. Ito namang Corang --- huwag mo sabihin sa kanya ha. [laughter] Kinuha niya 'yung kamay ko, sabi niya ginanun niya. Eh ako naman eh nakapatong sa dibdib niya, hinayaan ko lang siya. . [laughter]

Huwag mong sabihin 'yan kasi may asawa 'yan. [laughter] Patay kayo diyan. Hindi that was really --- eh kumportable eh ginanun niya 'yung kamay ko.

Sabi niya ngayon, "SAP, sinong piliin mo sa aming dalawa?" Sabi niya, "Rod, pasensiya ka na, si Cora." Sabi ko, "okay lang. I will survive." Sabi ko, anyway hindi ko naman talaga ambisyon 'yang maging anybody else except a judge only because ang salary. Iyon lang ang habol ko sa buhay.

Itong mundong ito pera-pera lang. Eh malaki 'yung sweldo. Alam ko makapag-aral ako ng anak ko at medyo maganda ang buhay sa retirement mo.

Pero noong umuwi ako sinabi ko sa asawa ko 'yung nanay nila Mayor pati ni... Hiwalay na kami niyan pero sabi niya hindi pa man daw final. Okay lang. [laughter]

Bakit? Sabi niya hindi kasi kami... We were married in a Roman Catholic ritual. Sabi niya wala na daw kaming basbas sa pari. P***** i**** mga pari na 'yan. *[laughter]* Eh totoo man.

Sabi ko eh 'di sige mahirap tatal hindi pa pala final so maghanap muna ako ng iba kasi *[laughter]* mahirap naman mabakante.

Talaga totoo --- eh lala... Biology 'yan eh. Maghanap ka talaga... Eh 'yung sakyanan mo may reserba eh makina 'yan, tao pa kaya.*[laughter]*

Sinabi ko sa kanya na mukhang nainsulto ako because he --- it was a rebuke in public.

Sabi ng asawa ko, "tumakbo ka pagka-mayor. Talo mo 'yan." There was something of a slur. Medyo may insulto siyang idinagdag pero ayaw ko ng sabihin. Patay na 'yung tao eh.

Sabi niya, "tumakbo ka. Matalo mo 'yan." Sabi ko, "totoo ka?" "Sabi niya, "oo. Taga-Kidapawan 'yan eh, eh ikaw taga-Davao. Mayroon ka ng political machinery. 'Yung lahat ng bumoto sa tatay mo, boboto 'yan sa iyo."

Naisip-isip ko nga. But ang nakita ko kasi noon sa Davao --- Alam ng mga taga-Davao 'yan, Del Sur, Del Norte. Davao was a very terrible place.

And to my chagrin, I could not do anything because fiscal lang ako. Sinabi ko, nag-kampanya ako, na kung maawa si Allah maging malinis ang Davao. Sabi ko, "lilinisin ko 'to."

So I had about --- since 1988 ako. All the way until the presidency, wala akong talo. Diretso-diretso 'yan. Eh sabi nga ni Gene Mamondiong, maybe because it's destiny or the people alam nila na gusto mo talagang mag-trabaho para sa kapwa mo tao, sa kapakanan ng tao.

And because service-oriented *[applause]* ang pamilya namin, tumakbo nga akong pagka-mayor. Nanalo ako.

Ngayon, ito ang problema talaga. Marami namang NPA. Then there was this secessionist movement na black church, 1972 circa.

Kayong mga Muslim, huwag kayong... do not be offended. Ang nanay ko, mestiza- Maranao; lola ko Maranao; lolo ko, Chinese on the father side; ang

tatay ko, Bisaya, taga-Cebu. So 'yun ang sabay-sabay putok. Kagaya rin niyan, nothing has changed considerably.

Sabi ko, 'pag nanalo ako, ang unang warning ko, 'pag nanalo ako --- kayong taga-Davao nakikinig and even Norte. Sinabi ko, "I'll try to clean up the city."

Mga NPA magkaibigan man tayo, pwede kayong magpalayo muna. Punta kayo doon sa Kidapawan, doon sa Davao del Norte, doon kayo magkalat. Huwag kayong magkalat dito kasi kaibigan tayo.

Why is that? Eh anak lang rin ako ng mahirap eh. Naging governor nga tatay ko but we started talagang one, two, three, four. I mean it did not come as...

Gaya nung bago pa, 1953. I remembered na na-demolish pa 'yung bahay namin. Kaya ako, hindi naman ako nakatikim ng hirap talaga. But I could remember my sister and my mother crying. Ang lupa na 'yan, sa likod ng Ateneo de Davao, harap ng Marco Polo.

But --- Kaya 'yang si Inday kita mo. Hindi naman talaga 'yan lumaki sa squatter na --- pero kita mo kung magbugbog ng sheriff. Talagang hihiritan ka because you know --- magkain kayo. They were growing, we used to talk about life, how hard it was really for us to start a new beginning.

Kasi from Cagayan, then Cabadbaran. Ang lolo ko kasi ang negosyo, bakery. Kaya nang mas tumagal kami sa Iligan, then Butuan, Cabadbaran. Nakabili ang lolo ko ng malaking --- negosyante. 'Yun.

Nung inumpisahan ko na, sabi ko sa NPA, "magpalayo kayo. Ayaw kong makipag-away sa inyo." Pero kung pilitin ninyo ako, wala akong magagawa. Trabaho ko 'yan eh. But I started, kakaputok lang ng shabu doon. Droga, kidnapping. 'Yung kidnapping halos araw-araw. Anak ng...

'Yung taga-Davao, alam ninyo 'yan. Pero sabi ko, I am not a policeman. I am not a military man. And all that I'm asking from you is to just avoid Davao.

'Pag magpalayo kayo, keep a healthy distance from my place and it's going to be all right for all of us. Wala kang problema sa akin. Pero 'pag nandito ka, you keep on with your kidnapping activities, extortion, lahat.

Ang problema kasi ganito, during martial law all those who claim to be anti-gover --- anti-communist, binigyan lahat ng armas. Ang armas nagkalat, so everybody maski walang ano, may hawak ng armas.

And I'd tell you straight, those arms were even produced sa mga paltik. Nagkuha sila ng mga taga-Danao, 'yung hometown ng tatay ko. 'Yung paltik ng Danao. It's a very derogatory but famous --- "ah ang paltik Danao 'yan."

Sabi ko sa kanila, "lumayo na lang kayo. Kung maaari bigyan ko kayo pamasaha. Punta kayo ng Maynila, maraming nakawin doon, maraming kidnapin. Huwag dito."*[laughter]* Mas maraming mayaman dito, eh 'di dito kayo magkalat.

Pero sinabi ko sa kanila. I am not a police, a military, but I am just a plain citizen. Ang gusto ko lang magkaroon ng mapayapang buhay ang lahat. Eh ganun. Ayaw...

Nung second, third term ko, sinabi ko na. Medyo maganda na ang Davao eh. Davao has the highest growth rate now. It's hitting nine percent growth rate.

Noon sinabi ko, "huwag mong guluhin ang Davao. Do not destroy the city that I am building for all of us, for our children and do not, you know, mess up with drugs kasi p***** i** papatayin ko talaga kayo. *[applause]*

Because drugs was really eating alive the young of the --- mga taga-Davao. Do not destroy my city, I will kill you. Do not destroy the youth, kami, because talagang yayariin ko kayo.

Now that it has become a cliché, parang salita na lang --- Duterte, DDS. So easy really to say na extrajudicial killing.

But try to analyze daw what is wrong when I say I will kill you because you are destroying my country? Sinong Pilipinong papayag niyan na sirain mo 'yung bayan niya? Maski kayo. Maski kayong mga Moro. Alam ninyo 'yan. Eh mahal natin ang pamilya natin eh. Why? Kasi mahirap tayo. Lahat sa atin dito bihira ang milyonaryo.

Sino ba dito na may pera? Itong mga sundalo ito puro sundalo 'yan sa gitna ninyo, karamihan sundalo. How much do you think --- ako pag-retire ko, sundalo. Bigyan mo ng one two. But you know the soldiers, retire at the age of 56.

And about that time, if you married 30, kung may tatlong anak siya, 'yung isa high school pa 'yan. Tapos palagay mo or make it one five million ang pension nila. And if he gets to live for another seven to 10 years, magpasok ng 56, 57, 60. Papasok na 'yung diabetes, papasok na 'yung hypertension.

Itong mga sundalo ko puro --- ang laman ng tiyan niyan hepatitis. I don't know why but they have a destroyed liver. Sa tubig 'yan eh. Sa tubig 'yan, dumi, the environment. 'Yang sundalo, karamihan 'yan liver or --- ang malfunction nila is pancreas.

Ako, mayor. Sabihin mo na six million, tapos 72 ako. Eh kung maging 80 ako, in between those years, far and wide. Marami na akong sakit. Saan ako magkuha ng pera kung ako ma-hospitalize one month, two months?

Nanay ko, ako 'yung gumastos. Three months sa ospital. Halos malaki --- ubos rin. Hindi naman kasi may deposito ako. Precisely talaga 'yan ang tinatakutan ko eh.

Itong mga 'to, 'yung mababa sa akin. Saan sila magbibili ng medisina? You think one million five will last you about two years, three years? Bigas, medisina, ospital.

Sinong susubo ng lugaw mo? Medisina mo? Magbayad ng ospital and even eventually sinong magbayad ng kabaong mo?

Gobyerno? Tapos na 'yan. Binayaran ka na ng... Ilan tayo dito na ganun? Siguro meron man dito na mga bilyonaryo. Turo mo lang sa isang --- maghanap ako ha.

O 'yan lang, 'yang babaeng 'yan. 'Yan, 'yan. 'Yang [unclear] na 'yan. Eh mayaman 'yan. Pwede niyang arkilahin lahat 'yung --- punerarya diyan o.[laughter]

Totoo. 'Yung iba, tayo... Kaya ako na-late ganito. Lumabas sa TV kanina. Na-late ako doon sa ano because we were hammering out --- pinapalakol na eh ---'yung MOU, memorandum of understanding with Kuwait.

So matagal kami natapos because I demanded several things. Sabi ko, 'pag hindi ito nakalusot sa iyo, Silvestre Bello, Labor Secretary, pasensyahan na lang. No lifting of the ban.

Ang una kong condition is ang passport ng Pilipino huwag kunin ng kanyang empleyado. Hostage 'yan eh. [applause]

Second, that they must be guaranteed sleep. Kita mo dito. Kasi mag-trabaho siya sa amo niya, tapos mag-trabaho siya doon sa in-laws. Mag-trabaho pa doon sa son-in-law doon sa kumare niya. Kaya it is a constant figure na ang tulog nila three to four hours.

Sabi ko, 'yan guaranteed seven hours, no confiscation of passports. They must have a day off where they can go to church. *[applause]*

If she's a Muslim, then you allow her to go to the mosque. A Christian, allow her to --- or him to go to church.

Tapos sabi ko, ang pagkain nila, they are allowed to cook their own food. *[applause]* Kasi ang kinukuha lang, ibinibigay 'yung basura. Sabi ko --- kaya, kita mo 'yung nagalit ako.

Sabi ko, "we are not slaves." Ang kasalanan lang nitong mga Pilipino na 'to, dahil mahirap sila. *[applause]*

Ngayon bakit ako talagang may galit diyan sa --- dahil naging durugista ako o anak ko? Wrong. Dahil sa mangyayari.

You know, isang pamilya. Pag ang nanay niyan lalabas ng family home, that family is already disoriented. Ang mga anak wala nang makitang nanay diyan araw-araw, nobody to... If both husband and wife maglabas at 'yung mga anak iwan lang sa mga tiyahin, iwan lang sa mga kapatid, the family becomes totally dysfunctional.

'Pag nandoon sila, nare-rape pa. Hindi naman lahat. I am not condemning the Arab race but there are kagaya sa atin, Pilipinas --- may Ilocano, may Davaoeño, may Manobo, depende sa tribo. It depends on the tribe.

But there are practices even among the tribes there that if you are --- work for them, empleyado ka and you are a slave, rape is part of the territory.

Ang unang mangyayari sa iyo, 'yung may-ari ng bahay, kung may anak siyang teenager, practisan (practice) ka tapos 'yung mga kapatid niya o mga son-in-law.

Alam mo, itong mga p***** i*****, ganun na lang ang sakripisyo ng Pilipino at the expense of their dignity and being a human being. Kaya... *[applause]*

Hindi lang alam nitong mga human rights kasi ang binibilang ninyo, ang patay lang. Wala kayong sinabi "saan ko pinatay, anong ginamit ko, kailan."

Basta sinabi lang, "O, 7,000 ang patay." Then ilabas nila doon sa, "o ito si Duterte, extrajudicial."

Sagot ko? "T*** i** mo." *[laughter and applause]* Hindi mo lang alam ang sakit ng puso ko kasi leader ako eh.

Whether it is a pretended --- magkunwari lang ako o totohan na sentimiyento ko, I have to show my anger. *[applause]* Ako anak ng mahirap. *[applause]*

'Yung Pilipina doon, kita mo in succession tatalon na lang sa bintana. So what does that tell you? Anong ibig sabihin nito? They could no longer... Hindi na kaya ng katawan. Walang pagkain tapos nire-rape, magtrabaho pa ng ilang oras.

Tingnan mo lahat ng nag-suicide. Mag-iwan three to four hours of sleep, magtawag sila ng cellphone nila.

Kaya ako sinisikap ko ang bayan ko aangat para naman ho... *[applause]* Not really rich but an opportunity to work here at dito naman maski ganun lang tayo, hindi talaga ako papayag na ganunin sila. Never. Hindi ako papaya ng ganun.

Kaya itong mga y*** na ito, *[laughter]* 'pag malaman kasi nila na itong bata na ito is receiving a stipend, allowance doon sa nanay o tatay niya, didikitan 'yan nang didikitan talagang pardon the word pero salsalin talaga 'yan hanggang bumigay.

Ngayon 'pag bumigay pagdating dito ng after three years, four years, itong tatay, nanay uuwi magbakasyon. Ang makita niya that the family is in shambles. Hindi nakatapos, naadik pa.

What I really hate is kayong mga durugista and papatayin ko talaga kayo, you create... *[applause]* Wala akong pakialam diyan sa human rights na 'yan.

You create kung hindi ako na-Presidente, lalabas kaya ang totoo? *[cheers and applause]*

Ang sabi ko noon sa Davao, eh Davao sabihin ko, "lilinisin ko." Nagawa ko ang gusto ko. Pero kontrolado ko 'yung impormasyon, mayor lang ako eh.

Sabi ko, "six months. Three to six months uubusin ko." T*** i**** niya. *[laughter]* Pati mga heneral sa pulis were --- were into foolishness.

Kayo, kayong mga heneral, p***** i** niyo, heneral. *[applause]* General. General problem ka lang diyan eh. *[laughter]*

Pati kayong mga pulis na --- maaabutan ko kayo. 'Pag hindi ninyo ako mapatay, 'yung remaining years it will not stop. My war against drug will continue *[applause]* to the last day of my term.

'Pag nadisgrasya ako, sinabi ko, "I'm willing, ipupusta ko ang pagka-Presidente ko, my honor and my life." Eh ayaw lang ninyong maniwala eh 'di kaya yari. *[applause]* Akala din ninyo kasi nagbibiro ako kasi lang taga-probinsya ako.

Eh nung nag-warning ako sa inyo, "do not destroy my country and do not destroy the young," kasi 'yan lang ang pag-asa namin 'pag tumanda kami, sila lang ang magbubuhay sa amin.

The same way that our parents took care of us. We take care of our parents. O kita mo nanay ko. Kaya 'yan.

Itong mga human rights, son of a b***** puro kayo figures but the other side of the side story is the agony and sorrow of the Filipino people. *[applause]*

Tapos ipakulong ninyo ako diyan sa mga puti na 'yan na mga u***. *[laughter]* It's actually international governance because we have so become a small...

Itong mga puti, to atone for their sins, you're --- may mga abogado nagsabi ni --- na sabi ko, "mag-aral kayo." Ugok pala talaga kayo. Totoo. Alam mo bakit? Ako lang ang bright. *[laughter and applause]*

Well, I'll tell you why. Away na kami noon but at that time, si De Lima was the human rights. But before that, a rapporteur, Alston --- Philip Alston, constitutional law professor, pumunta na sa Davao. Tinanong na niya ako kung ito ba totoo o hindi.

Eh sabi ko, "'pag bumunot ng baril 'yan, alang-alang ipapatay ko 'yung pulis ko." Eh patayin mo.

You know, my orders were then and now to the police and the military is, you know, it has become a national security issue. I did not proclaim it. It was Gloria Arroyo.

Sinakyan ko na lang 'yang proclamation niya and my orders to the police... Human rights, you listen. Palibhasa 'yung kalalaki ng tenga ninyo walang silbi. *[laughter]* I**** kayo. *[applause]*

Go out and hunt for these criminals. Destroy the apparatus of the drug syndicates. Go after the --- itong nagki-kidnap and if they resist you violently na mapalagay sa alanganin ang buhay mo, shoot. In any jurisdiction `yun talaga ang batas.

Ito namang dilaw --- ma'am, bakit naka-yellow ka na green man ngayon? *[applause]* Hindi biro lang, biro lang `yan. *[yellow green]* *[laughter]* Eh darating rin tayo diyan. So ganun.

Na nung inimestigahan nila ako, saman --- palibhasa piskal ako. Kayong mga abogado, `yung mga piskal diyan, paghawak ko `yung kaso araw-araw `yan, I do trial work, korte. Tinitignan ko `yung papel. If it's a new case, babasahin ko.

Ang una kong tanong is, "does this court have jurisdiction over the crime?" Baka nga naman murder o homicide lang ang nailagay o misapprehension of facts, tingnan ko. I could not prove murder so sabi, mag-plea bargain, papayag na ako homicide lang. Basta kulong ka.

Ang unang hinahanap ko is in everything, kayong mga pulis diyan, is jurisdiction.

May karapatan ba silang hahawak ng kaso and second is do I have or does the court --- does the court has a jurisdiction over the person of the accused?

Nahuli na ba, nasa kulungan na, o nakapagpiyansa na o hindi pa? So `pag wala pa, at large, no jurisdiction at all.

Now there is a rule, Tuvera vs. Tañada na lahat ng batas lalo na krimen, about crime and penalty at lahat ng batas must be published in the Official Gazette. Why?

Kasi ang sa ating gobyerno, "Sir, sorry hindi ko alam ang batas," No. Ignorance of the law excuses no one. But if you do not know the law, paano kita isabit? Eh sabi mo, "wala talaga akong alam." And how is it done? Bigyan ka ng sulat isa't-isa? No.

The law will be published in the Official Gazette and pagka natapos ang 15 days o 30 days, whatever is the requirement by Congress, pagkatapos ng publication sa period na `yan, you are now put on constructive notice that alam mo na ang batas.

Kaya after that, hindi ka na makasabi, "hindi ko alam." Tapos na ang publication eh. Eh libre naman 'yang Official Gazette o pabili, mura lang naman 'yan. Diyan magkatalo. Publication. Why?

'Yung Constitution, kayong mga abogado ng human rights pati kayong mga puti na ugok *[laughter]* palibhasa kayo... Ang Constitution says, "no person shall be deprived of life, liberty or property without due process of law nor shall any person be denied the equal protection of the Constitution." Equality of laws.

Saan ang due process diyan ngayon? Dito sa kaso ko, ang due process will apply sa publication. 'Pag walang publication tatamaan ka dito, "denial of due process."

Meaning to say ang korte walang jurisdiction. Now for those stupid lawyers who said, "it will apply even without the publication." Saan ka ba nag-graduate? Por Dios naman. *[applause]* O baka pinilit mo lang. 'Yan ang mahirap eh.

Kung hindi mo ako mademanda locally because you never published the law, how can you bind me internationally? Hindi ako pwedeng makulong dito *[applause]* pero sa labas, bira-birahin mo ako ng batas because the treaties when ratified shall form part of the law of the land.

Hindi nila... Hindi naman sinabi, "when they are ratified, we'll amend the Constitution kung saang ayon o hindi pwede magkatugma." Cannot be.

If I cannot prosecute more locally, how can you prosecute me internationally? Simple lang 'yan eh. Noon ko pa alam na 'yan pero first time ako ang nagbitaw niyan without meaning to insult the lawyers. Matagal ko nang alam 'yan.

Nung iniimbestiga ako ni De Lima then inimbestigahan niya ako uli nung Secretary na siya. Walang nangyari.

Doon sa Davao, en banc nandiyan siya. Walang nangyari. Tapos iniimbestigahan niya ako nung Senador siya. In Senate, walang nangyari. Tapos inimbestiga ako ng House, wala ring nangyari.

Ngayon itong mga puti, pardon but hindi ko kasi alam ang pangalan niya. Fatho... 'yung babae, black. Sabi niya na, "we will investigate you."

May I ask you, "by what authority are you investigating me?" At pupunta ka dito mag-imbestigar ka, ako pati sa pulis ko, military ko. P***** j**.
Kalokohan 'yan eh.

Kaya sabi ko sa military lahat pati pulis, hindi ako sanay na nagyayabang, ganun. Kasi kung lahat tayo magbigay ng statement, gaganun 'yan. Hindi mag-gaganun 'yan, Gaganun eh.

Sabi ko, "shut up. Hayaan mo ako. 'Pag magdating 'yung mga imbestigador sabihin ninyo, 'may Commander-in-Chief man kami. Doon ka pumunta kasi pinagbawalan kami magsalita.'" *[applause]*

Kasi kung magsalita kayo 'yung sa Air Force, iba rin 'yung sa Marines, iba rin 'yung sa NBI, eh magka-|*****-|***** talaga. Hindi talaga... Kaya sabi ko, "hayaan mo lang ako."

Basta ito, kayong mga --- 'yung military pati law enforcement, NBI, pulis, if you just do your duty in accordance with law, I will protect you, saluhin ko lahat, ako lang. Tumahimik, lang kayo. *[applause]*

'Wag kayong magsalita kasi mas lalong malubog, gets muddled. Ako lang, ako lang ang magsalita. So ngayon ayan...

Tapos itong mga 'to parang binababoy tayo... Remember, 'yung isang... Kaya sabi ko, "sampalin kita eh." Si Callamard, 'yung puti na walang kain.*[laughter]* Either nagpa-reduce 'yan o may bitok. *[laughter]* P***** j** ka.

Nagsabi siya dito, "we are investigating." But if you remember one time, pumunta siya dito dala-dala niya 'yung sabi niya surgeon --- neurosurgeon, 'yung itim na ang buhok na...

Sabi pa ng g***, sabi niya, "no, shabu does not destroy the brain. At 'yang heroin..." T*** j**, sabi ko. Diyan ako... The bias... Biro mo magsabi ka na you are prosecuting me, magdala ka ng --- wala pang trial magdala ka ng tao diyan na doktor daw. Kabit siguro niya 'yon, *[laughter]* palagay ko.

Magdala ka na ng witness, tapos sabihin, "ang shabu..." Remember, may nakita kayo? Napanood ninyo 'yun? Nagsalita siya sa TV? Doon sa ABS-CBN.

Kaya palagi palpak. *[laughter]* Sa inyo 'yon eh kasi... *[applause]* Totoo naman.

Kaya ako nagalit. Saan ka makakita dito hindi pa nagumpisa ang trial, nagdadala na ng witness at sinabi 'yung shabu, 'yung heroin... You read Time magazine, March 5, cover to cover to the last page.

Ang crisis ngayon, 63,000 years sila patay. Drugs from Mexico, lahat na. This is an epidemic. Kita mo mga picture doon mga itim pati puti kung saan-saan, may pictorial eh.

G*** kaya ako papayag ng ganun? Mag-injection-injection ka diyan? Barilin kita. P***** i** patayin mo 'yung y*** na 'yan. *[applause]* Pakainsulto naman 'yan. Do not --- do not do it.

Alam mo minsan binigyan ang Davao City ng mga Montero. Kayong taga-Davao, anong sasakyan ko doon? 'Di ba pickup lang hanggang ngayon? Nakikita mo na, kaya lang marami lang kami kasi hindi mo mabitawan itong mga... Isa rin itong mga gwardiya, buot-buot sa buhay mo. *[laughter]*

Hindi ka makapunta diyan. Sabihin ko pero gusto ko pumunta ng ayun... Sabi ko, "diyan magpasyal ako." "Ah, hindi pwede 'yan, Mayor. Kasi wala kang advise, hindi kaagad-agad, linisin pa 'yan." "Okay, 'di wala 'yang puro babae..." "Wag, Mayor, baka magka-AIDS ka, ganun." *[laughter]*

Kaya ako, sa totoo lang, I am a prisoner of my own making. Hindi ako makalabas. Diyan lang ako sa bahay ko, across the river. Magpunta kayo doon tignan ninyo. Wala nga, wala nga po. Tanungin ninyo mga...

Kwarto ko? 'Yan. 'Yang diyang stage na 'yan pati 'yun, 'yun box. Malaki na 'yun, kalahati nitong sa likod. Hindi ako nagpapa-drama, gusto ko 'yun.

Sa, doon sa Malacañan. Mga walang-hiya ang mga multo doon maski araw ang p***** i** lumalabas. *[cheers and applause]*

You know, Trisha, may tawag si --- Imee Marcos tanungin mo. Ang favorite daw niya si Mr. Brown. Mr. Brown, maybe America --- Amerikano noon na tumira diyan.

Eh lugar ng mga imperialista 'yan eh. Español. Nandoon 'yung hagdanan na doon lumuhod 'yung nanay ni Rizal, begging for his life. May --- punta kayo doon, and you'd feel really very sad about it.

We were colonized by Spaniards for 400 years. The Americans sat here for almost... Alam ko 'yung relasyon natin lalo na 'yung military, pati 'yung pulis, kasi pag-graduate nila they usually go to America for training.

Wala ako diyan, nagpapasalamat ako. Pero ngayon kung pakialaman, patayin ang --- sabi ko... T***** talaga 'yang mga puti, maniwala ka. *[laughter]*

Ang Air Force magbili ng 23 attack helicopters, nag-order tayo sa Bell Corporation sa Canada. They agreed to sell. Then later on, they said, "well, we sell you the choppers, but you should not put armaments or weapons there. Kasi you cannot use it against your citizens."

Kung hindi ba t*****. Kaya ako bumili kay 'yung mga citizens ko pinapatay ang mga pulis ko pati ang military ko, at gustong kunan nitong Sison na singkit na wala namang...

Ay 'yung iba naman, sumama doon sa terorismo. My countrymen? They are my countrymen. What are they trying to do? They are going to destroy this nation. Get into a fraternal communal wars. At sabihin mo hindi ko magamit 'yang helicopter ko?

Sabi niya for wounded lang. Eh kung ilang araw walang wounded? Barilin ko na lang sa paa 'yang sundalo ko para makarga ko. *[laughter]* At magbiyahe na --- parang...

Alam mo 'yung eroplano pareho ng motor. Sinong sanay sa motor? Pinapaandar mo 'yan halos araw-araw or at least weekly twice. Motor ganun eh. Alam ko kasi naikot ko na itong Pilipinas in big bike.

Paandarin mo talaga 'yung motor at least twice, 'pag hindi papalya 'yan. O 'di sadyain ko na 'yung mga sundalo, "barilin mo 'yung paa mo para magamit natin 'yang..." *[laughter]*

Pero ito si Bato, sabi niya, "Sir, hindi man natuloy, sir, pero mag --- ituloy na lang natin, 'yung isa." "Walang armas 'yan." "Okay na 'yun, sir. Pang ano ko lang naman, pang-inspection." So siya lang ang may bago ngayon. *[laughter]* T*** i*****, Bato.

Tapos, eh nandoon kami sa command conference. Sabi ko, "napakaswerte mo, hijo." Eh laking Davao 'yan eh, taga-Davao nga 'yan. Sabi niya, "hindi, sir, palit na lang tayo kung gusto mo. 'Yung iyo, akin na lang." Sabi ko, "hindi, binili niyo 'yan, inyo 'yan." "Hayaan mo na ako," sabi ko, "I can take

care of my own." I can ride a commercial or whatever. Wala naman akong...So 'yan ang...

Ngayon, dito tayo sa pulitika. Sabi mo, hindi man natin kasama si mayor, but sino bang nag-umpisa ng politika na dito sa mundong ito na may kasama kaagad siya?

'Yun lang si... Pwera ng ano ha, no offense intended. Pwera lang 'yung mga king-king kasi generational 'yan. Eh 'yung asawa ko, nung kampanya wala man akong pera pati siya nasubukan 'yung purot-purot na eroplano ko, humihinto bigla diyan sa runway. *[laughter]*

Sumama siya minsan, huminto. Tapos 'yung cable ng... Medyo maluwang, tinanggal nila 'yung baterya sa service nila na Ford Piera na luma. Umandar naman, takeoff kami.

Sabi ng asawa ko, "you know, it's good na magdasal tayo." Eh Baptist 'yang asawa ko. Sabi ko, "sige." So magbasa ng libro. Eh ang sinabi ko mga politiko.

Ako mamili. 'Pag ano 'yung mabuksan ko, basahin ko. "And King David entered the city of..." Kasi pagkatapos niyan mag-prayer kami, "and entered into the town triumphantly with his 42 wives." *[laughter]*

Sabi ko, diyan kami sa kama nakaupo ni Honeylet, nakikinig 'yang... Sabi ko, "Teka muna." Holy Bible. "Bakit itong u*** na ito, si King David, p***** i**, 43 wives *[laughter]* Samantalang ako, dalawa lang kayo ni Elizabeth, sabagay hindi mo pa alam 'yung iba. *[laughter and applause]*

Kaya ang sabi ko, ano, "alam mo hindi naman talaga ako Katoliko," sabi ko. "Anong klaseng Holy Bible na 'yan? Kung makapag-asawa ka ng 42, bakit ako hindi?" *[laughter]*

Tapos doon sa Bible may kasalanan ka na, you commit adultery. Samantalang itong g***** King David na ito, tira pasagad dito, okay lang. *[laughter and applause]*

So mag-umpisa ka ng ganun. Alam ko wala akong tao. Ang nagtulong sa akin --- I mean, as far as I know, 'yun 'yung MRRD. *[applause]* Marami 'yan.

Pero kokonti lang 'yan noon kasi it was a moribund party. But sa PDP rin ako, it started from scratch.

Now, hindi ninyo kasalanan ngayon nandito kayo sa akin. Kasi that is the culture of politics everywhere na kung sino 'yung manalo, maglipat doon, pati 'yung incumbent mayors because you want to help.

You must be with friends with everybody, including the President. Not really because you want to get something, hindi naman ako papayag na kunin mo 'yung mangga ko diyan sa harap ng --- masarap kasi eh.

Pinapagbawalan ko sa Davao. "Eh, akin 'yan 'yung mangga diyan." Hindi naman ako papayag na magnakaw ka ng pera diyan. So minsan, it's not really opportunism, but rather that is really the politics of our times.

Now ako, kung suportahan ako ng karamihan ng tao, I will appreciate it. Nagsama tayo, hindi kayo tumulong sa akin, kay Binay kayo, kay Grace, wala na akong pake, kay Mar. Tapos na 'yun. Bakit pa ba ako mag-ano diyan? Panalo na ako. Kaya ako tahimik na lang ako. *[applause]*

Ngayon kung lahat ng mga mayors, lahat ng tao magsabi, "o sige, Mayor, maniwala kami sa iyo, PDP kami. Tutulong kami sa mga kandidato." Meron naman tayong ready kandidato eh puro incumbent 'yan sila.

So anong pag-usapan natin? Pag-usapan natin, ako talaga una, ang pangako nako-comply ko na, hindi lang ninyo alam. Basic masyado noong kampanya. *[applause]*

Anong sinabi ko? Sabi ko simple even during the presidential debates, I was the one of the earliest na matapos because I know that you can only talk so much for a minute and 30 seconds. Kaya bullet ako. Kaya sabi ko, "Your honor, I'm through." Unang sinabi ko, pag nanalo ako, ayaw ko talaga ng graft and corruption.

Magprangkahan tayo. Ayaw ko talaga 'yan. Kaya lahat ng nasabit diyan, halos kalahati na. Kasama ko pa sa kampanya. Isang Cabinet member namin, kasama na, eh sila. Sila 'yung nagpupunta doon kasama 'yung...

You know, may grant. Grant is free, may nag-donate ibig sabihin niyan. Bigyan ka sa ibang bayan, "o Pilipinas, meron kaming grant sa inyo." Eh 'di kung pupunta ka, kunin mo 'yung pera, pero kung gamitin mo doon, magbili ka ng bagay na walang bidding, ibang istorya 'yan. *[applause]*

You know, when it is a grant tapos tinanggap ng Republic of the Philippines, it is no longer a grant but money natin. Atin na tinanggap na natin eh. Ngayon, kung gamitin mo 'yung pera to purchase anything, you must go into a public bidding. *[applause]* Eh direktso ka doon.

Alam mo 'yung Austria, ganun eh. Tignan mo ang style ng mga puti ha. "O Pilipinas, meron kaming grant sa inyo, 80,000 euros." Lukso-lukso pud ang Pilipino murag buang. "Yehey," ganun. Tapos ang mga opisyal, "sige, punta tayo." Pagdating doon, pirma in behalf of the Republic of the Philippines. Meron ka mang power of attorney, pirma ka.

Tapos sabihin kaagad ng gobyerno, "oo nga pala, meron kami ditong pabili." Durable. Wala --- no question about it. It's durable. The... Ang problema, it is not durability, it is the public bidding which is really the... Kaya ang mga politiko nawawala eh. The lack of a public bidding. Hindi 'yung sabihin mo na, "it can last forever for all I care."

So walang bidding. Pirma ka. So 'yung pera na ibinigay sa iyo, ibili mo doon sa produkto nila. Kita mo 'yung katorpehan ng mga... Sa labas, napakabait nitong mga... Kita mo o binigyan tayo ng 80 euro, 80 million.

O tapos, saan 'yung 80 million? Eh hindi binaril natin --- ah binili natin ng truck. Sila rin ang gumawa. May bumbero ka. Ang spare parts? Kung masira. At tatawag ka pa sa Austria. Eh cartelized ito lahat.

'Yung Singapore, wala namang resources 'yan. Sinadya talaga nila magdaan diyan, via Singapore ka. So bayad, bayad, bayad, port fees and everything. So 'yung pera na grant, kulang pa kasi marami ka pang gastusin, freight, ganun.

Pag masira, magbili ka ng spare parts. After about four years, begins to deteriorate. So you are forever at the mercy, sige ka bili ng spare parts kung ganun.

And so, 'yung factory nila gumagana. Bago pa ang tires, rim, carburetor. So 'yung factory nila bumabanat.

Tayo namang si ugok, bilihin na kaagad natin, gamitin natin, pag nasira, punta ka doon sa bumbero, about...

Alam mo itong mga bumbero --- sinong bumbero dito? Isa pa kayo. May mag-sunog, p***** i**, bakit nakakaupo ka diyan l***** ka? Naghawak ng manok, "sir, wala mang gasolina, walang spare parts."

P***. Hay nako. Kaya nung mayor ako, sabi ko huwag na huwag akong makakita sa inyo diyan sa sabungan, kayong taga-gobyerno. Kaya 'yang sa casino ngayon, meron diyan, "Government employees are not allowed to enter." [applause]

'Yan, 'yang isang pangako. Example, 'yung nagpunta ng abroad. 21 trips. 21 trips. Aba, parang Presidente 'to. Every month. Punta doon sa South Africa, climate change. Punta punta ng Tokyo, climate change. Punta ng Australia, climate change. Punta ng Brussels, climate change.

Sige 'yan sila gastos every office, may climate change conference. And yet ang bagyo, nagpup***tan na dito sa atin, pagkalabas nito, nandito pinup****, tinutulak kasi, may bagyo na naman papasok, p***** i** niyo. Saan 'yung pera ko na --- pera ng tao? Climate change, climate change.

Alam mo 'yung climate change, sinong gumawa niyan? Ang mga mayaman. Ang America. Nandito sila noon. Spain, France, Britain, Italy. Sila 'yung pumunta doon sa Middle East. Hinigop nila 'yung oil ng Arab. Tumataas na sila ngayon.

'Yung nakita nila sobra na ang buga, tayo naguumpisa pa lang, "Ah 'di, 'di, 'di, climate change tayo, conference. O sige. "Kami dito, two percent. Ikaw two percent lang rin ha?" So paano tayo makahabol sa p***** i**, ninakaw nila ang pera sa atin? [applause]Kasi ganun eh. U*** itong mga buang na ito.

Ito ring mga Pilipino na bleeding hearts kuno, mas bright, hindi nila alam lokohan 'to lahat. 'Yang Human Rights sa puti 'yan. Why? Because 'yung Middle East, ininvade nila, pinaghati nila arbitrarily. Kaya magulo ngayon.

Ngayon ako, extrajudicial. The United States, kindly listen to me. You invaded noon Panama. Because it was the source of the so many drugs that entered your country. Fine. We can forgive you for that.

Tapos pumunta kayo ng Iraq because you did not like Saddam. Your excuse was may weapons of mass destruction. Pumasok kayo sa Baghdad, pinatay ninyo ang karamihan sundalo ng --- only to say "ah, wala palang weapons of mass destruction dito."

Kaya Libya. Ayaw ninyo si Gaddafi kay diktador. O ngayon, 'di ilang diktador ang gumagana? The United States invited... Hindi siya nag-ano. Siya ang nag-import ng terrorism. 'Yung mga sundalo ni Gaddafi, ng Syria, Libya, 'yun 'yung... Nabigla sila kay puro bomba hindi nila kaya.

So anong ginawa nila? Terorismo, ISIS. 'Yan. Ito namang ISIS, bakit mo kami isali na wala man kami pakialam doon? 'Yung mga Tausug, lalo na --- hindi ako galit sa Maranao. Galit ako sa pumasok sa terorismo at sinira nila ang bayan natin.

Wala akong galit sa inyo eh lola ko Maranao eh. *[applause]* Bakit naman ganun? Tingnan mo ang nangyari. Ngayon problema natin, natin lahat 'yan. You have to rebuild Marawi whether we like it or not.

Buti't na lang may konti tayong pera so the houses are... Ang pinadala ko doon isang military si --- sa Davao na Task Force si --- nakalimutan ko eh -- - ah si Del Rosario, si Ed.

Hindi ako nagbibigay ng briefing. May isang opisina dito, organization, executive committee, operations, finance, tapos dito parang may matrix.

Nakikinig lang ako pagkatapos sabi ko... "Sige, tawagan mo si Del Rosario. Where is he now?" "Sa department of..." "Ah papuntahin mo dito." Sabi ko, "kita mo 'yang trabaho na 'yan? Iyo 'yan." O 'di... Kung iba 'yon, administration, sabit, pirma dito, pirma doon. Pagkatapos, "saan na ang bahay ng Moro, ng Maranao?" "Wala pa, sir, umpisa pa." Palutangon na lang nimo sa Lanao Lake.

Kaya magsama tayo. Wala man... Sabihin mo sa mga ISIS, pupunta ako ng Jolo kasi tingnan ko kung paano tumatakbo ang... Kasi dito, they are surrendering in droves.

Palagay ko kung maawa si Allah sa atin, by this time next year maubos 'yan sila. Why? Because nagsu-surrender sila ng armas eh. You can ask Danny Ang and the rest.

Pag mag-surrender ng armas noon wala 'yan. Iiwan niya 'yang armas doon. Bababa, mag-surrender. Eh you do not change the equation. Maghanap na lang ng iba na. Ngayon, mag-surrender sila may armas. And we have collected so many. At nagsu-surrender talaga.

So ilan na lang 'yung naiwan. Ngayon sabihin ko bakit? Anong promise ko? Corruption, drugs, nag-warning na ako. The third sabi ko, ang promise ko sa inyo, remember, nakapag-meeting ako dito eh, kayong hindi nakinig sa akin, bahala kayo.

Pero makinig kayo ngayon. Sabi ko kausapin ko ang mga rebelde ng bayan. So I'm talking to the MI, I'm talking with Nur, he resides in Davao. I was talking to the NPAs. Nagpadala ako ng panel, sila Bello, sila si --- 'yung dating --- Braganza at iba pa.

Akala --- hindi nila alam, ang ibinibigay sa akin ng panel ng gobyerno meron ako. Meron rin akong resultang notes nila galing sa kampo nila meron ako.

So gabi-gabi binabasa ko 'yan ng ganun sige sila istorya diyan. P***** j**, at the end of the day, gusto nila coalition government. Eh parang may politburo, dito sila mga komunista, doon sa gobyerno, patakbuhan natin ang bayan ng parang politburo.

Eh, sorry, sabi ko, "we end the talks." In this country, the sovereign power belongs to the people [*applause*] sa tao 'yan.

Ngayon, if you want to exercise the sovereign power, ang sabi ng Constitution natin, get elected. Gusto mo ikaw mag-appoint ng chief of staff, army, police, air force, lahat. Kailangan dapat you get elected.

Now sabi niya, p***** j**, he's a son of a b****. Walang silbi itong tao na ito. Sama ng ugali. Sorry, 'yan ang pinili natin eh. Ah si Duterte ganun-ganun, sorry. Eh ako ang pinili ninyo eh.

Narinig naman ninyo ako sa kampanya nagpup***** i** naman talaga ako noon pa *[applause]*, nagl***** at kayong mga durugista, sinabi ko pagpapatayin ko kayo. O bakit hindi kayo nagkampanya laban sa akin? O tignan mo ngayon eh 'di patay ka. *[laughter]*

Kasi hindi kayo naniwala. Akala ninyo taga-probinsya lang ako. Pag nung na-Presidente ako sinabi ko, "stop that f**** God d*** business destroying my country." "Ah salita lang 'yan." Ah 'yung iba siguro. Kung hindi kayo naniwala sa akin. Pagsabi ko hihiritan kita, talagang hihiritan kita.

Walang problema 'yan. Eh karami ngang walang trabaho. Magpatay kayo ng lima araw --- gabi-gabi. *[laughter]* Eh hindi kayo naniwala eh 'di pasensya.

Basta anything. Do not talk to me about corruption, about making money, magkaibigan tayo.

Walang problema 'yan. I will help you. If it is a legitimate business, pera ng gobyerno okay 'yan. Basta may makita ako. *[applause]*

But never, never talk to me about, "Mayor, meron tayo ditong kickback ganun." Presidente ako, papasok pa ako ng ganun?

Sinong naniwala kasi kayo... Ang problema dito sa Maynila eh naniwala kayo sa p***** i** ko... Pero malakas si ano dito sa survey, hanggang --- pang-apat lang ako. O sige lang. Wala tayong magawa kung...

Dito, Manila, lahat, Parañaque. Tapos paglabas ng eleksyon, nag-landslide ako. P***... Saan 'yung pera? *[applause]*
Tanong, saan 'yung pera? Saan 'yung pera?

Hindi ako nagtatanong, ako. Wala man akong pera. Si Roxas ako. "Saan 'yung pera ko? Bakit ganito ang nangyari?"

Talo... What went wrong? Sabi nila pumalo ako ng six million. Ibig sabihin, ang Pilipino gusto nila 'yung ipinangako ko sa inyo. *[applause]*

Unang-una ipinangako ko, no corruption. Kaya marami talagang tinamaan diyan. Kapartido pa namin kasama... Kampanya pa sa eleksyon. Kaya sinabi ko, bigyan ko kaya pabor. I will repay debt of gratitude, huwag ka lang pumasok ng graft and corruption kasi hindi ako makatulong sa inyo.

Sabi ko droga, huwag ninyong siraan ang bayan ko. Huwag ninyong siraan ang mga anak namin. 'Yan lang ang pag-asa namin sa bayan. Pag-asa

namin personal. Pati sila 'yung Pilipino bukas eh. Huwag ninyong gawin gunggong.

Sinabi ko makipagusap ako sa mga rebelde. Ginagawa ko. Kaya --- 'yung sa NPA, hindi talaga pwede. I cannot... I cannot... I cannot give you something which I do not own. Sa tao 'yan eh. 'Yung sovereign power. Ibinigay sa kamay ko para gamitin ko sa kapakanan ng taong bayan. *[applause]*

Tapos sabi ko sa inyo, I will fix the country. I will not meddle. Bigay ko sa mga bright 'yan. Si Dominguez. Kababata ko 'yan. 'Yung may-ari ng Marco Polo. Kindergarten kami niyan hanggang makatapos kami, valedictorian ko 'yan.

Hinayaan ko 'yan sila. Tugade, valedictorian namin 'yan sa law school. Si Vit Aguirre --- sabi ko, "bakit nasabit na naman siya dito kay Napoles?" *[laughter]* Eh diskarte 'yan niya eh. Hindi 'yan...

Dito 'yan sa mga --- eh laking kanal ako eh. Eh alam mo 'yung laking kanal ka, kultura mo, ang talkaties mo, bastos. Tapos kunwari matino tapos bastos naman. 'Yan ang...

Sabi nila, "Duterte, hindi pwede 'yan. He's not a statesman. Nag-p***** i** in..." Eh wala akong magawa. 'Yung...

Sabi ko, na-demolish 'yung bahay namin noon. Ang kapitbahay namin 'yung mga Batangueñong nagnenegosyo maski saan 'yan sila pabili. Suroy, libot suroy ba.

Mga Batangueño diyan sa palengke sa Bangkerohan. Eh ala eh, p***** i** 'to eh. Siyempre sabay kaming lumaki. Eh 'di p***** i**, 'di p***** i** lahat na lang tayo dito. *[applause]* Kasi...

May kilala ako. Cris, huwag ka lang magalit ha. Huwag ka lang magalit kasi Bulakenyo ka eh. "Ire, ire." 'Yung asawa ko Bulakenya 'yan eh. "Ano nga 'tong ire?" "Anong ire-ire? Sige ire-ire diyan na... Magsalita ka ng direktro. Eh ire-ire."

Tapos ito, Cris Ramos, Navy 'yan, Captain, so bale Colonel. Nag-Task Force Davao. Mag-salita 'yan... Kayong mga taga-Davao naabutan niyo 'yan. "Mayor..." "Yes, Cris?" "Eh p***** i** may problema ako." "Anong problema, Cris?" "Eh alam mo... alam mo na 'yung... p***** i*** 'yung trabaho talaga hindi... p***** i** 'yan sir o." "Oo nga, Cris. Ano nga 'yun?"

"Eh alam mo, mayor, kilala mo naman ako. Eh p***** j** eh talagang nagagalit ako sa..."

Kilala niyo 'yan eh. Sabi ko, "Cris o, tapos na tayo sa p***** j**." "Eh alam mo mayor, ako naman ayaw ko makipag-away sa mga p***** j** 'to kasi nag-sasayang lang..." "Cris, p***** j** mo ano ba 'yan?" *[laughter and applause]*

Siguro may isang minuto siya --- hindi ko makuha 'yung problema niya. Basta sige lang siya p***** j**. Ako naman sabi ko, p***** j** rin naghihintay rin ako 'no.*[laughter]*

Retired na 'yan. 'Yan si Pangilinan, Bogie. Isa pa 'yan. "Eh mayor, eh p***** j** 'yung kampo ko, walang sala eh." Sabi ko, "Gie, kampo man kayo ng military, bakit ka...?" "Eh alam mo mayor, p***** j** minsan may mga bisita. Eh p***** j** nahihiya naman tayo kung..." Ganun mag-salita 'yan. *[laughter]*

Retired na rin 'yan. Eh puro p***** j** maririnig. 'Di ako nasanay na ako, 'di p***** j** ninyo kung ayaw ninyong marinig, 'di mag-uwi na kayo. *[laughter and applause]*

Well, anyway, magsama tayo. I'd like to welcome you. Choose the entity, MRRD or PDP. 'Yan lang man ang nalaman kong tumulong sa akin. Kung gusto niyong maglipat *[applause]* okay sa akin.

Wala akong dynamics diyan. Anak ako ng politiko, politiko ako. Pagkatapos ng election, nanalo ako, tama na.

Eh sabi nga nila, ako raw ang nagsulsol diyan sa... Sabi ko na ngayon, it is not my style. Alam mo 'yung congressman namin sa Davao, 'yung speaker noon. Makiki... Mag-abot ng... Kung hindi lang 'yan, asawa kasi niya pinsan ko. Kasi kung hindi, matagal ko ng pinatay 'yang p***** j*** *[laughter]*

Pero siya sige demanda sa akin. But wala siyang ni isang kaso. It's not my style. Panalo na ako. Bakit pa kita...?

'Yan, 'yan sila sa totoo lang, nagpabidahan 'yan. 'Yung iba siyempre malapit na ang eleksyon baka 'yung pangalan mo. O ito si Bong --- Go. *[applause]*

Tahimik man 'yan. Batangueño 'yan. Mga Batangueño 'yan sa Davao. Pero 'yung tatay niya Chinese. Pareho kami mixed. Chinese.

Anong kasalanan ni Bong ngayon bakit siya binabatikos na? Eh bumili ng frigate sa Navy. Wala naman sila pala siyang pakialam. Sumabit 'yung pangalan niya. Wala talagang alam.

Kaya sabi ko, "Bong pumunta ka doon, just answer." Anong alam sa frigate? Susmaryosep. Hindi ko style 'yang ganon.

Alam mo, prangkahan ko kayong lahat, alis na ako. Walang transaction sa gobyerno na dumadating sa table ko. Ipinagbawal ko 'yan. MRT contract o ano dito --- airport. *[applause]*

Hindi ako nakikialam. 'Pag sinabi mo... You go to Tugade. 'Pag sinabi problema mo DTI, ayan si Lopez. Do not come to my office na may sabihin ka kontrata. P*** i**, mapahiya ka sa akin.

Sabihin ko, "adre, sinabi ko na sa inyo." Appointments lang 'yang akin. Kaya wala ka talagang mahanap na butas sa akin.

'Yung mga marginal notes, okay ganun. 'Yan sa kanila 'yan. Dominguez, bright 'yan. Tugade, bright. Vit Aguirre, cum laude 'yan sa aming klase. Lorenzana ng Defense, valedictorian 'yan. Mindanao na Ilocano 'yan eh. Pikit. Bright 'yan.

Sabi nga ni Pastor Quiboloy. Taga-roon si Pastor, Cotabato. Classmate niya 'yan. Sabi niya, "Mayor bright talaga 'yan. Classmate namin 'yan."

Lahat 'yan sila puro bright. Puro valedictorian. Ako ang --- 'yan ang problema si ako.

Sabi pa ni --- Veronica 'yung anak kong... Sabi niya, "Pa, sabihin mo nga diyan kay Secretary Briones bakit siya nakikialam sa ilang taon kami mag-aral? Buti sana kung siya ang mag-aral. Bakit niya pinahaba 'yang K-12, K-12 na 'yan?"

Galit. Sabi ko, "anak, dahan-dahan ka lang magsalita. Makasagasa tayo ng tao." Mabait pa naman. Cebuana 'yan si Briones eh. "Huwag kang masyadong ratrat nang ratrat diyan kasi ang tatay mo original K-12 talaga." *[laughter]*

Alam mo nauna 'yan sila. Matanda ako niyan kila Sonny. Kasi seven years ako sa high school. *[laughter]* Palipat-lipat. Expelled sa Ateneo, expelled dito. Ah, kaya ako ang --- by the standards of educational achievement, ako 'yung pinaka-bobo diyan.

At saka ako daw ang pilosopiya ko, bakit ka masyado mag-aral? Makapasa ka lang 75, okay na 'yan 76. 'Yang 77, 78, 79, 80, hindi mo na kailangan 'yan. Kahit 75 lang, okay na 'yan. Oo, maniwala ka. *[applause]*

Ano ba makuha mo mag-sige aral 'yang y*** na. T**** i**. Tapos mag-hit ka ng 92. And so? Ako nakatikim ako ng second year. Pumalo ako ng --- pero aral 'yan. Pero sa gabi pagka alas onse nandiyan na kami sa library.

Nung una 'yung first year, second year. Pagdating ng third year, p***** i** wala mang silbi itong mga 90, 90 natin. 'Yan sa Legarda, sa kanto, tingnan mo 'yung tindahan diyan, "ice cold beer." Diyan tayo. Chilled beer pala. Walang ice. Haluan mo ng ice, tubig eh.

So kalahating aral lang, konting mali, okay na 'yan. Sinong law dito student? Sinong dumaan kay Justice Solidum? Nagtuturo 'yun sa Ateneo eh, San Beda pati UP. Minsan, to the relatives of Justice --- the late. He was really a perfect professor.

Pagka lumusot ka kay Solidum, lusot ka na lahat. Pero p***** i** grabe mag-ano --- Ilonggo eh. Ang pag-pronounce niya minsan. Last syllable. "Te!" So si Laurente pati ako magtindig kaming dalawa. *[laughter]*

"Oh, why are you standing there?" Sabi ko, "sir, because I thought I heard my name." "Because you are not listening, you're always talking there. I have noticed that! Come here in front."

So galit talaga siya. Sabi niya, "you sit down. You recite." O 'di sabi ko, "yes sir." Hintay ako. 'Di nagtinginan kami. "Go ahead. G** d*** it." Sabi ko, "sir, there is no question yet, sir." *[laughter]* Nagalit lalo.

Sabi niya, "do not scratch your head and distribute your dandruff." *[laughter]* Keep it in your head. It's only one you have. *[laughter]* P***** i**** Solidum...

Ngayon, 'yung tawag niya sa akin "dandruff". O sige lang. Silang mga bright, valedictorian, mga utusan ko lang 'yan.

Lorenzana, ganun-ganun... *[cheers, laughter and applause]* Wala. Sunod sila. Si Dominguez, lahat, 75 *[laughter]* versus the --- mga cum laude. Si Vit Aguirre eh. 'Yung buhok mo hindi mo maayos, ganun o. *[laughter]* 'Di Vit, biro lang 'yan ha. Brod ko 'yan, brod ko 'yan.

Eh diyan sa Cabinet mga brod ko 'yan. Mamao, 'yang si Dabs. Maranao man, brod ko man 'yan. Classmate ko, brod ko pa. Sabay kami niyan. So that is my sad story to you. *[laughter]*

But if you made... If I have made you happy, 'yan ang... Kalimutan na natin 'yung mga partido-partido. Partnership na lang tayo. *[applause]*

'Yung ayaw talaga, doon tayo maglagay ng... So ayaw mong mag-join sa amin, it's politics, sige. Pero kung magkausap tayo, ibigay mo sa amin 'yung Congress, iyo 'yung local governments. Palit-palit na lang tayo para everybody happy.

Kasi kung mag-ano tayo walang mangyari eh. Mag-distance kayo eh kasi 'yung isa, malapit 'yung isa, MRRD. Huwag na lang 'yan. Tulungan na lang tayo.

Tapos hindi bale 'yung iba, konsehal na lang muna. Kung gusto mo, ipa-ambush mo 'yung mayor dito. Uso. *[laughter]* Uso man 'yan dito. Oo. Mas marami 'yan dito kaysa Mindanao. Eh ang amin doon iba ang... Dito ang ano 'pag hindi madala, ipa-ambush si Mayor.

Magpunta-punta ka ng Tagaytay hindi ka taga-roon, ah t*** i**, talagang mayayari ka. *[laughter]* Ganun na lang.

So kung hindi kayo magkaintindihan, magpatayan na lang kayo. *[laughter]* Kung sino 'yung mabuhay, 'yun na iyon. *[laughter]* Eh ayaw ninyo magpa-areglo eh. Kaya sabi ko, gusto eh...

Itong droga, sinabi ko sa inyong "huwag." P***** i**, hindi ba kayo nakaintindi ng "huwag." Kaya sabi ko, "huwag sa panahon ko." I'm --- three years lang ako. Maybe I can help you build up a career, okay lang.

If I can be of help, bakit ako maghanap ng away? Babalik rin akong pagka-civilian.

Kaya 'yung sa Davao, binigyan nga ng Montero, balikan ko. Eh itong mga pulis minsan nagbili ako, kako, magbili talaga it's either Toyota or --- never mind the advertisement --- o Isuzu.

Nagbili ako nang maganda kasi matibay. T*** i**** pulis na 'tong official, two days pa lang nagdating 'yung mga bagong... Maya-maya nakita ko 'yung isang bagong pickup na Isuzu na natumba na. Gusto kong umiyak talaga. "P***** i**" *[laughter]* "Sinong nagsira nito?"

"Sir, si --- pinractisan (practice) ni Major kasi nag-inuman sila sa tip-tipan." [laughter] T*** i** ka.

"Halika, 'lika. Maghanap ka ng pera. Magholdup ka, magnakaw ka." [laughter] "Magshabu ka, magbili ka ng bago. Isauli mo 'yung ganun na p***, ayaw ko na ng repair."

Dalawang araw pa lang, anong nakain... bakit mo i... Huwag ka sorry-sorry. Wala kang kasalanan sa akin. Bili ka ng bago. Iyo na 'yang daan. Palit mo." [laughter] P***** bwisit na...

Tingnan mo 'yung mga pulis ha. Piskal ako noon eh. So trial. "Your honor, my next witness is a police officer."

"Who is he?" "He was the assistant station commander, deputy." "So you're a policeman? What is your rank?" I was laying the foundation for the testimony. Ganun-ganun.

Tapos sabi ko, "You reported for duty this day?" "Yes sir." "Okay and was there any case investigation that day?" Hindi ka man makasabi ng "there was this case." "where," "what." Ganun lang 'yan pagka ikaw ang nagpe-presenta.

Cross, sirain mo na 'yung istorya. "And did you actually went to the place to investigate?" "Yes, sir." "You have the affidavit?"

"Sir, I do not have a copy but nag-affidavit ako, sir." "Where is it?" "Sir, baka nasa record." Tiningnan ko.

"You are Major... so is this your signature? Lahat dito true and correct, lahat?" "Yes sir."

"Ngayon tanungin kita. Ano talaga ang reaction mo pagdating mo doon?" Sabi ba naman ng p***** i**, "Fiscal, pwede akong makabulong sa iyo?"

"Your Honor, this witness wants to whisper to me. Maybe he's in love with your stenographer." [laughter] Kaya naglapit ako.

"O bakit?" "Mayor --- Judge, Your Honor, one minute," sabi ko. Doon ako sa side, sa likod. "Anong nangyari?" "Yung testimony ko sir ba." "O bakit?" "Anong isabi ko?"

"P***** i** ka eh, tinanong kita saan 'yung affidavit mo tinuro mo true and..."

"Hindi kasi ano sir eh, ano ba talaga ang sabihin ko. "Di mo alam ang sabihin mo?" "Yung sa affidavit o 'yung totoo?" *[laughter]*

Patay p***. Pero 'yan ang sinasabi ko sa kanila, just do your duty and strictly in accordance with the law. Destroy the enemies of the state. Destroy the drugs.

Alam mo ang drugs --- alis na ako, nakalimutan ko lang. Ang drugs, sabi nila, pinapatay ko raw 'yung mahirap. Ang shabu is a merchandize for the poor.

Wala masyadong bumibili niyang mga mayaman. Sila cocaine pati heroin. Those who can afford, they have their yacht. May mga yate 'yan sila, they go there. Sige.

Ang shabu is the most destructive to the human body, especially the... It shrinks the human brain kaya talagang sira.

Sabi nila, "bakit may patay?" You know, kung magluto ka ng shabu kailangan mo ng distribution, so you have the lieutenants papunta doon sa basurero. 'Yung nagpapabili diyan sa...

Kung wala 'yan, 'yung shabu lang, wala kang distribution unit wala 'yang... Anuhin mo 'yang shabu, kainin mo? So meron ka talaga. So shabu operation is always organized.

Now in law, pagka organized crime, the liability of one who cooks and the liability who distributes and the one who sells, pareho kayong lahat. Same liability.

Ngayon kung mag-abot ka diyan, kung sasabihin mo, mga pinapatay 'yung mga mahirap, bakit ko naman patayin 'yung mahirap? So what would be the reason just to kill anybody?

Ngayon sabihin nila, "ah 'yun ano lang 'yun, walang trabaho 'yun basurero." I'm sorry. I'm sorry. Sinabi ko sa inyong huwag.

Ang batas kasi ang sabi, ang oath of office ko is that I will treat everybody equally.

Ngayon wala akong sinabi sa aking oath na, "I will only arrest or kill the rich but leave, let alone the, 'yung pobre kasi kawawa sila." It does not say that.

Ang sabi ng batas, arestuhin mo lahat o pag lumaban, patayin mo lahat.

Kaya America now, I said, read Time magazine. Tignan ninyo 'yan. May 5 --- ah March 5. Basahin ninyo.

Ngayon ito ang realization. Ewan ko kung nakinig kayo nito kasi binabastos ako ni Obama. Eh pareho kaming Presidente tapos he chastises me in front of a crowd, itong press, in a press conference. Bakit hindi siya pumunta doon sa United Nations, nag-deliver siya ng speech?

Kaya sabi ko, "ikaw," kaya sabi ko 'yung... Kaya sinabi ko, "You son of a... go to hell." Hindi naman talaga tama 'yung ginawa niya pero sabi ko...

Ewan ko sa karami ninyo meron bang nakarinig... 'Di ba sinabi ko, "you Americans, you be careful with your style." Sabi ko, "I'm sure one day to your great horror, the drug problem of America is 100 times more serious than mine." Prophetic. Ayan. *[applause]*

Tapos gusto ni Trump, sabi niya, "gusto ko 'yung style ni Duterte kasi pinapatay niya, 'di wala nang problema." Hindi naman gumaganun. Siya lang ang may sabi niyan.

Pero actually ito si Trump hindi ito nagsisinungaling. *[laughter]* Siya, hindi ako.

Si Trump brusko eh. He tells the truth. "'Yung gusto ko 'yung style ni Duterte kasi walang problema, pinapatay niya."

Ang pagkaalam ko ito si Trump, hindi nga nagsisinungaling. So sa amin sa dalawa ngayon ang problema kung sino. *[laughter]*

But anyway, I have to fly home. I have a... Meron akong importanteng... I'm planning to go to Jolo to... Gusto ko tignan 'yung proseso kung paano tinanggap 'yung mga NPA dito kasi may bahay na kaagad eh.

Marami siguro 1,000 'yun --- mga 2... Kay Inday 5,000 'yan eh pero para lang sa tao. Itong akin para sa military. Eh 'yung iba para sa sundalo sinabi ko, "atras muna kayo. Gawaan ko kayo ng bago na lang."

Kagaya nung sa Bulacan. Ninakaw ng Kadamay 'yung bahay nila. Sabi ko na "pareho lang sa atin 'yan sila, pobre. Gawaan ko na lang kayo ng bago."

So maggawa ako, sabi ko, kasi reklamo nila it's only about 32 square. Sabi ko... Ngayon nilakihan ko 'yung bahay nila. Sabi ko, "ito huwag ninyong ipanakaw. 'Pag nanakaw ito ng ano, bahala na kayo diyan."

Kaya linisan mo na 'yang itak mo diyan. Eh 'wag mong barilin mo, pobre 'yan, mahirap lang rin pareho sa atin.

So everytime na kinukuha, ibigay mo. So I'd want to see in Jolo if it's also being done.

Now 'yung mag-surrender na mga Abu Sayyaf lahat wala naman akong galit sa inyo eh. I understand --- I understand the problem of Mindanao.

I know that before the Spaniards came, before the Americans came, almost 100 years ang Mindanao Islam na.

Kaya kung ikaw magpunta ka doon Bisaya ka, hindi ka marunong mag-Maranao, hindi ka marunong mag-Maguindanao o Iranun eh hindi ka taga-roon. You might be a descendant of the early settlers.

Ang original doon mas nauna ang Moro. Alam ko 'yan. Ang sabi ko nga lola ko. Wala tayong... Wala akong sabihin mo may personal na galit sa Moro.

Eh karami ngang eroplano ko katorse 'yan. Ni minsan ginamit ko lang 'yan kasi... Eh kasi nakikidnap eh.

So ngayon may pressure ako pero kung sabihin mo maghanap ako ng away doon, eh 'di madali eh 'di bombahan ko na lang 'yung buong Jolo.

Wala, 'yung akin chopper-chopper lang kasi nag-aano pa rin ako na balang araw, Allah will understand us and we might have peace in this land.

Maraming salamat po. *[applause]*

--- END ---